

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Commendatur in Templis silentium; arguitur garralitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Christiani populi humillimâ devotione. Cassiodorus hic.

Nec perpercit, omnia speciosa Jacob &c. Thren. 2.2. quæ habebant in ornamentis famosissimi templi, & cultu ceremoniarum, quò se gloriosiores cæteris gentibus credebant: quæ nimirum Dominus præcipitavit, & destruxit in furore suo. Ut intelligeres, Dominum non ea, sed ipsos requisivisse, sibi in cultum, & gloriam, nominis sui. S. Paschasius hic.

Ex Novo.

Relinquetur vobis Domus vestra deserta. Matth. 23.38. Post minas graves Discipuli Magistrum deducunt Matth. 24. 1. ostenderent adificationes templi. Cajetanus: monstrare voluit templi adificationes, provocaturi ad misericordiam. Placent Deo sacræ ades interim, dum fovent pios sensus animi. Quòd si Domus Deo erigatur magnifica, non tamen piè colatur; verè ab hoste, & igne perire, sinit Deus. Velloso in Judith 1. Paræn. 3. Cur ostenderunt Discipuli adificium templi? quòd noverant frequenter à Christo visum? Ut fleterent eum ad misericordiam: nè scilicet templum relinqueretur; proit paulò antè asseruit Et quia Discipuli rudes erant; carnalem, & rudem, causam miserendi teigerunt; ostendendo pretiositatem templi: quasi, propter corporalia illa templi ornamenta, præservandum esset à destructione; & quasi talia Deus ponderaret. Dion. Carthusianus hic.

Non relinquetur lapis. Luc. 21.6. Si omnia mundi templa, utensilia Deo dicata, deperirent, sanctitas, qua salvari homo potest, non deperit. Sim. Cass. 1.9. c.53.

§. VII.

Templi reverentia commendatur, & devotio in ea.

Ex Veteri.

Quam terribilis est locus iste! non est hic aliud, nisi Domus Dei, & porta cæli. Gen. 28.17.

Lavabant manus suas, ac pedes; quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii. Ex. 30.19.20. Vide, quanta reverentia templis, locisque Deo dicatis, debeat. Quin & Pythagoræ fuit dogma: nudis pedibus sacrificia. Nunc quoque Mauri, & Saraceni, templa, in quibus sacra facturi sunt, non ingrediuntur, nisi calcæis depositis: Cornelius in Ex. 3.5. Solvere jubetur Moyses de pedibus calcæamenta, antequam ad montem Dei Horeb, & rubum incombustum, appropinquaret. Ex. 3.5.

Ut confugiat ad eas. Num. 35.15. Causa asylorum, fuit reverentia templorum, & locorum sacrorum, & ipsius Dei: dum enim Domus Dei habentur Sacro-Sanctæ, & asyla; celebratur ejus gloria, & majestas; misericordia, & bonitas: dum miseros ad se confugientes in suam tutelam recipit. Cornelius hic.

Non audebant olim Dagonis Sacerdotes templi sui limen, in quod amputatas Dagonis manus reperissent, conculcare, 1. Reg. 5.5. Eva-

ginatò gladiò tenuit Angelus Josue, nè in loco sancto, in quo stabat calcæatis pedibus, gradetur. Jos. 5.15.

Custodi pedem tuum, ingrediens Domum Dei. Eccl. 4.17. Symbolicè pedes S. Gregorius, August. Basilius, Orig. Hieron., & alii, accipiunt affectus animi: quia, sicut pedibus itur ad locum destinatum, sic affectibus itur ad opus externum. Affectus ergo sunt, quasi pedes animæ, quibus ipsa se promovet ad opus. Sensus ergo est: ingressurus templum custodi pedes, id est, affectus animæ; nè quid animò volvas, aut concupiscas, Deò indignum. Cornelius hic.

Ex Novo, Patribus & aliis.

Venit in spiritu in templum. Luc. 2.27. Non venit Simeon in spiritu superbiæ, sicut ambitiosi; qui ambiunt primos acubitus: non in spiritu garrulitatis, non vanitatis, non curiositatis, &c. Stella hic.

Ascenderunt in templum, ut orarent. Luc. 18.10. Ad hoc debet quilibet ascendere in Ecclesiam, id est, ad orandum: non ad videndum mulieres; vel prava, & vana, colloquia faciendum: quod tamen multi faciunt. Hugo Card. hic.

Modestia vestra nota sit omnibus hominibus: Dominus enim prope est. Philipp. 4.5. Quia nusquam magis, quàm in præsentia Domini, in templis, modestia cavenda. Mendoza in 1. Reg. 6.13.

Ecclesiam, non secus ac cælum, frequenta: nihilque in ipsa, seu loquere, seu cogita, seu terrenum. S. Nilus Cap. Paræn.

Balæna Britannica, insule instar extensa, & ad formam terræ firmæ, uligine, imò gramine, in dorso jobbata; exscendente S. Maclovio è navi, & sacrificante, cœpit loco moveri. Quò animadvertò Maclovius belluæ imperavit, ut staret; donec sacra peragerentur, ac sicci vectores in navim rediissent. Scretit, & jussa fecit: ad verecundiam grandium hominum; qui vel in templis sæpe quieti stare nequeunt, donec res divina ad finem perducatur. Stengelius Judic. div. t.2. c.14.

Abyssinorum (qui fidem Christianam profiterentur, sed superstitionib? Judaicis habent inquinatâ) nemini licet, nisi nudis pedibus, templum ingredi: in quo qui riserint, sermocinati fuerint, aut deambularint; profani habentur, & scelerati. Pectus Janicus thes. rer. Indic. tom.2. c.14.

§. VIII.

Commendatur in templo silentium; arguitur garrulitas, &c.

Raticulamque in modum retis anciam &c. Ex. 27.4. Circa altare hoc erat maximâ multitudo Sacerdotum, & Levitarum; præsertim in festis, cum multæ immolandæ essent victimæ: alii enim eas mactabant, alii excoriabant, alii secabant, lavabant, &c. mirò omnes silentiò & reverentiâ. Aristæas l. de Septuaginta Interpretibus: silentium tantum inest; ut, cum septingenti ferè ministrorum continuò adsint, & offerentium libamina sit multitudo ingens; nec unum quidem hominum in loco versari putes summâ namque veneratione, & magnâ pietate, cuncta perficiuntur. Cornelius hic.

ia con-
nem,
quòd,
ndum
mmo-
à. i.
si non
gi gu-
sare,
n Dei:
e cum
72.5.
nostis,
quòd
tatio-
usc. de

8.
sunt.
ies ab
is, cir-
aben-
quan-
clesia:
illis.
ngelo-
ugnæ
nctus.

. Me-
o, ad-
& ten-
ut in
4. in
ator;
63. de
mum
& vi-
oluit.
o no-
digna-
tingi;
tiam,
retur.

homi-
ncun-
pculis
uum.
stan-
præ-

quod
butas
1, qui
nem-
n, ex
m vo-
essia,
I. 19.
aster.
Qui

In templo ejus omnes dicent gloriam. Pl. 28. 9. Audiant hæc psalmi verba ii, qui longos, alienosque, in templo edunt sermones, Qui in templo Dei est, non vana, scurrilia, probrosa, loquatur verba; sed *omnes dicent gloriam.* Adstant, verba describentes Angeli; adest & Dominus, affectus intrantium considerans: preces cuiuslibet Deo manifestæ sunt. S. Basilius hic.

Nihil Ecclesiæ tam congruum, quam silentium, & tranquillitas. S. Chrysof. hom. 38. ad pop.

Olim templi foribus inscriptum erat, *silentium.* teste S. Chrysof. hom. 1. in 1. ad Timotheum.

§. IX.

Contra irreverentiam in templo.

Fili hominis; putasne vides tu, quid isti faciunt, abominationes magnas, quas Domus Israel facit hic? &c. Ezech. 8. 6. Ergo & ego faciam in furore meo: non parceret oculus meus; non miserebor. v. 18.

Ipsæ autem Ariel quatuor cubitorum. Ezech. 43. 15. Ariel, id est, leo. Praferbat altare formam leonis: ut ad id sacrificaturi accedentes recordarentur, Deum similem esse leoni, qui irreverentes discerpat. Cornelius hic.

Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Matth. 21. 13. Ecce tibi amplissima domus, multo ædificata studio, summâ arte exornata; ab impietate, & vitis, habitantium eam faciem sumit; ut Deo rudis, & inculta, spelunca appareat. Bæza t. 2. l. 12. c. 4.

Et accesserunt ad eum cæci in templo. ib. 14. Aptè à Domino, post contemptores templi ejectos, mox cæci sanantur. Cœcitate enim laborant, qui in templo se irreverenter gerunt. Jacob Gen. 28. 16. exclamat: *verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam.* Jacui, somno indulgebam; dum deberem procidens adorare, & cœlestia meditari. *Et ego nesciebam;* mentis certè cœcitate laborabam. Elcobar t. 1. Mir. Chr. 1. 2. Sect. 2. Obl. 1.

Domus mea domus orationis vocabitur. ib. Hi ementes, & vendentes, non debebant in ipso templo propriè, sed in atrio templi; imò in atrio omnibus gentibus communi: & tamen

inde à Christo ejecti sunt. Quid ergo faciet Christianis in templo ipso coram Venerabili indigniora patrantibus? Cornelius hic.

Amen dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem. Matth. 24. 2. Tunc Discipuli quærun: *dic nobis, quando hæc erunt? & quod signum adventus tui, & consummationis Seculi?* Nota: Christus Dominus loquitur de templi ruina: unde Apostolis venit in mentem totius orbis dissolutio? Judicant ergo, exciso templo, orbem ruiturum; nec stare posse, religione sacri loci profanata. Sylveira in Act. 4. 1.

Cum fecisset quasi flagellum. Joan. 2. 15. Non legitur in Evangelio Christum percussisse aliquem, nisi hic. Multa peccata fiebant in Jerusalem &c. Nota, quam displiceat Deo irreverentia in templis. S. Vincent. Ferr. D. 10. Trinit.

Nunc autem forò nihil differt Ecclesia. Si quis corrumpere matronam conatur, locum hunc maxime idoneum putat. Emere quidem, aut mercari, lubet; magis idonea Ecclesia est, quam forum. Sæpius enim de his rebus, quam in ipsis officinis, loquuntur. S. Chrysof. 36. in 1. Cor.

Tunc etiam domus Ecclesiæ erant; nunc verò Ecclesia domus; imò domo quilibet profana magis. Nam in domo quidem, ordo servari solet: hera thronum occupat, famulæ tacite texunt; hic verò magnus tumultus; nihilque à caupona differunt nostra. Tanta turba, tantus rursus, quantus in balneis. Dominò cœlitus de tam stupendis rebus nobiscum loquente, canibus impudentiores fumus; scortis reverentiæ plus, quam Deo exhibemus. Inhorrescitis? cum ista auditis? quin magis adeo facientes horrescite. S. Chrysof. hom. 36. in 1. Cor.

In hanc probrositatem morum. Itaque Ecclesias, vel potius templa, atque altaria Dei, minoris reverentiæ quidam habent; quam cujuslibet minimi, ac municipalis judicii domum, Salvianus de Provid. Dei l. 3.

Stephanus Papa VI., cum animadverteret, à nonnullis irreverentiam templo exhibitam; dum ipse Missam celebraret, sub ipsa Missa ad populum conversus exclamavit: *Pavescite illum, qui flagellò factò de funiculis ejecit vendentes de templo.* Schönleben Disc. 27. in Dedic. Eccl.

